

Maskun vanha paloasema

Rakennusinventointi

Sweco Finland Oy
Projekti

Työnumero

Asiakas

Tekijä

Päiväys

Dokumenttiviite

Y-tunnus: 2661738-3

Masku, Vanhan paloaseman

Brankkarin asemakaavan muutos

25018340

Maskun kunta

Hanna Ojutkangas

2.4.2025

25018340_Masku_Vanha_paloasema_inventointi.docx

Sisältö

1	Johdanto	5
1.1	Selvityksen kohde, tarkoitus ja sisältö	5
1.2	Perustiedot.....	5
2	Kohde osana ympäristöään	6
2.1	Sijainti ja ympäristö	6
2.2	Vanhan paloaseman historia.....	8
3	Nykytilanne	9
3.1	Ulkoasu ja julkisivut.....	9
3.2	Pohjaratkaisu ja sisätilat.....	11
4	Johtopäätökset	15
4.1	Rakennushistorialliset ja arkkitehtoniset arvot.....	15
4.2	Historialliset arvot.....	15
4.3	Kaupunkikuvalliset ja maisemalliset arvot	15
4.4	Suojelu.....	15
5	Lähteet.....	16

Tiivistelmä

Rakennusinventoinnin tarkoituksena on dokumentoida vuonna 1950 valmistunut Maskun vanha paloasema sen nykytilassa. Vanha paloasema inventoitiin maastossa ulkoa ja sisältä, minkä jälkeen siitä laadittiin selvitys. Selvityksessä esitellään kohteen perustiedot, ominaispiirteet, historian pääpiirteet sekä arvot. Tämän lisäksi kohde dokumentoidaan kattavasti valokuvien osana selvitystä.

Rakennus edustaa 1950-luvun rakentamista, mutta se on ollut alkujaan verstasrakennus, joka on muutettu paloasemaksi eikä alkujaan paloasemaksi suunniteltu. Paloasema on ulkoisilta piirteiltään suhteellisen hyvin säilynyt, ja muun muassa ikkunat ovat todennäköisesti alkuperäiset. Julkisivurappaus on niin ikään oletettavasti rakennuksen alkuperäinen julkisivumateriaali.

Vanha paloasema liittyy sodanjälkeisen hyvinvointiyhteiskunnan rakentamiseen ja julkisten palveluiden kehittymiseen, kun palotoimi siirtyi kuntien vastuulle. Rakennus on niin ikään osa Maskun pitkää palokuntahistoriaa, ja se on ollut paikallisten käytössä myös nuorisotalona.

1 Johdanto

1.1 Selvityksen kohde, tarkoitus ja sisältö

Kuva 1 Vanhan paloaseman sijainti Maanmittauslaitoksen taustakartalla.

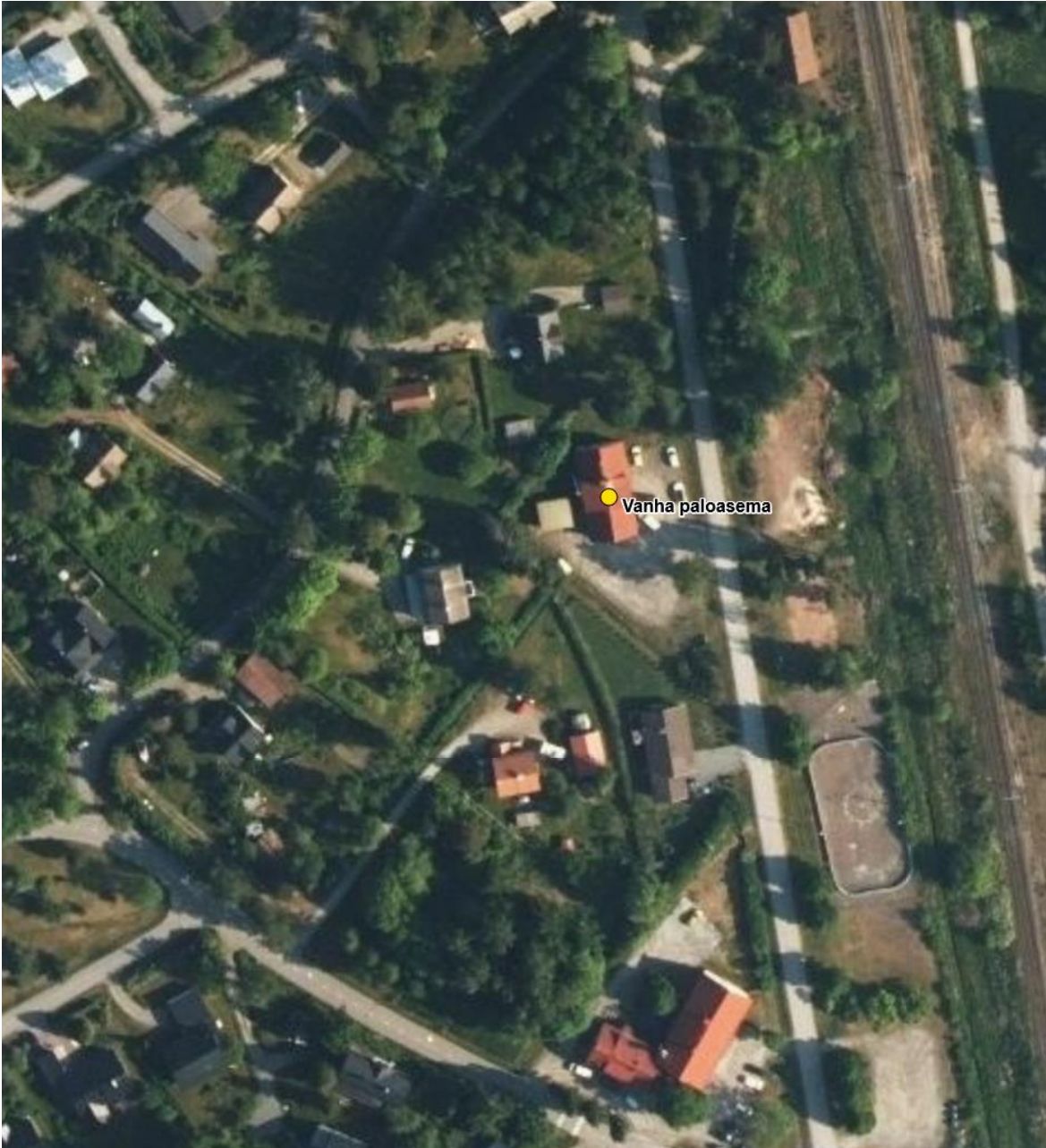
Rakennusinventoinnin tarkoituksena on dokumentoida vuonna 1950 valmistunut Maskun vanha paloasema sen nykytilassa. Vanha paloasema inventoitiin maastossa ulkoa ja sisältä, minkä jälkeen siitä laadittiin selvitys. Selvityksessä esitellään kohteen perustiedot, ominaispiirteet, historian pääpiirteet sekä arvot. Tämän lisäksi kohde dokumentoidaan kattavasti valokuvin osana selvitystä.

1.2 Perustiedot

Kohde	Maskun vanha paloasema
Tila/kiinteistö	Paloasemantie 6, Pappilan kaupunginosa, 481-435-5-4 Kuntala
Laajuustiedot	n. 200 m ² paloaseman rakennus, talousrakennus
Kiinteistön omistaja	Maskun kunta
Suunnittelijat	ei tietoa
Rakennusajankohta	1950, muutettu paloasemaksi 1953
Muut nimet	Brankkari
Rakennussuojelu	ei suojeltu
Asemakaava	Hallintotien alueen rakennuskaavojen muutos, 10.8.1990
Muuta tietoa	Ollut alkujaan puutyöverstas, sittemmin käytössä teknisen toimen varikkona ja nuorisotiloina.

2 Kohde osana ympäristöään

2.1 Sijainti ja ympäristö

Kuva 2 Vanha paloasema Maanmittauslaitoksen ortokuvassa.

Vanha paloasema sijaitsee Paloasemantien varrella, junaradan länsipuolella. Radan ja rakennuksen välissä on pääosin viher- ja puistoaluetta, jolla sijaitsee kaukalo ja lentopallokenttä. Muuten paloaseman ympärillä on pääasiassa jälleenrakennuskaudella rakentunutta pientaloaluetta. Alueen ympäristö on ollut sen rakentumisen aikaan aukeaa peltoaluetta, ja vaikka alueelle on kasvanut puustoa ja pensaikkoo, on pihapiireistä ja radalta edelleen runsaasti näkymiä vanhalle paloasemalle.

Kuva 3 Vanhan paloaseman itäpuolella olevan Heikkiläntien varrella on pientaloasutusta (vasemmalla). Paloasemasta etelään Paloasemantien ja Hallintotien risteyksessä sijaitsee vuonna 1956 valmistunut Maskun kunnantalo (oikealla).

Kuva 4 Vanha paloasema näkyy junaradan yli sen itäpuolelle Tapulitielle (vasemmalla) sekä pihapiirien välistä Heikkiläntielle (oikealla).

Kuva 5 Paloasemantien pohjoispäädystä (vasemmalla) ja eteläpäädystä (oikealla) näkymä kohti vanhaa paloasemaa. Pohjoisesta rakennus näkyy kokonaisuudessaan tien laidalla ja etelässä muiden rakennusten takaa näkyy vähän aseman päätyä sekä sen korkea torni.

2.2 Vanhan paloaseman historia

Suomen Maalaisten palovakuutusyhdistys perustettiin vuonna 1857, ja Maskun kunta liittyi yhdistykseen saman vuoden elokuussa. Kalliiden vakuutusmaksujen vuoksi Maskun asukkaat toivoivat kuitenkin pitäjään omaa palovakuutusyhdistystä, jonka perustamisesta tehtiin päätös helmikuussa 1867. Palovakuutusyhdistyksestä tulikin ensimmäinen Maskussa syntynyt yhdistys, ja se laajeni vähitellen yhdestä pitäjästä koko Turun ympäristöä palvelevaksi. Laajentumisen myötä yhdistyksen nimi vaihdettiin Maskun ym. kuntain palovakuutusyhdistyksestä Turun Seudun Palovakuutusyhdistykseksi vuonna 1947. Yhdistyksen toimisto säilyi kuitenkin Maskussa. (Vahe, 1991)

Vuonna 1933 säädetyä palolain myötä Maskuun perutettiin vapaaehtoinen palokunta, joka toimi kunnan sopimuspalokuntana. Vuonna 1953 Maskun kunta hankki vapaaehtoiselle palokunnalle tontin kunnantalon vierestä. Tontilla sijainnut verstasrakennus vuodelta 1950 kunnostettiin paloasemaksi ja siihen tehtiin myös kerhotila kuntalaisille. Palokaluston kasvaessa kävivät rakennuksen tilat ahtaiksi, ja uutta paloasemaa ryhdyttiin rakentamaan vuonna 1990. (Vahe, 1991)

Vuonna 1991 paloasema muutettiin teknisen toimen varikoksi, jolloin pihapiiriin rakennettiin peltihalli. Rakennusta on käytetty nuorisotilana, ja vuonna 2022 vanhan paloaseman kerhotilaan on peruskorjattu entinen talonmiehen asunto keittiöksi ja oleskelutilaksi.

Kuva 6 Vuoden 1949 ilmakuvassa näkyy, kuinka vanha paloaseman rakennus on rakenteilla. Kuva: Maanmittauslaitos.

3 Nykytilanne

3.1 Ulkoasu ja julkisivut

Selkeälinjaisessa rakennuksessa on vaaleankeltainen julkisivurappaus ja betonisokkeli. Alkuperäisenä säilyneet ikkunat ovat ensimmäisessä kerroksessa yhdeksänruutuisia ja toisessa kerroksessa pystypuitteella kolmeen osaan jaettuja. Satulakaton on punainen tiiliverhous, ja paloaseman konesaumattulla pellillä verhottu torni nousee korkealle kattolinjan yläpuolelle. Rakennuksen pitkällä itä- ja länsijulkisivuilla kattolinja nousee keskellä siten, että sen alle mahtuvat toisen kerroksen ikkunat sekä sisäänkäynti. Itäjulkisivulla ikkunoiden alapuolella on leveät ruskeaksi maalatut tallin ovet, ja niiden oikealla puolella pienempi sisäänkäyntiovi ensimmäiseen kerrokseen. Toiseen kerrokseen on sisäänkäynti rakennuksen länsijulkisivun puolelta, ja ovelle johtavat kevytrakenteiset teräsportaat. Rakennuksen pohjoispäädyssä on niin ikään pienet talotekniset portaat. Molemmissa päädyissä on toisen kerroksen ikkunoita, ja eteläpäädyssä on kahdet suurikokoiset tallin ovet, kun taas pohjoispäädyssä on pienempi sisäänkäynti.

Kuva 7 Vanhan paloaseman itäjulkisivu (vasemmalla) sekä eteläpääty ja itäjulkisivu (oikealla) Paloasemantieltä katsottuna.

Kuva 8 Rakennuksen eteläpääty ja länsijulkisivu (vasemmalla) sekä länsijulkisivun pohjoisosa (oikealla).

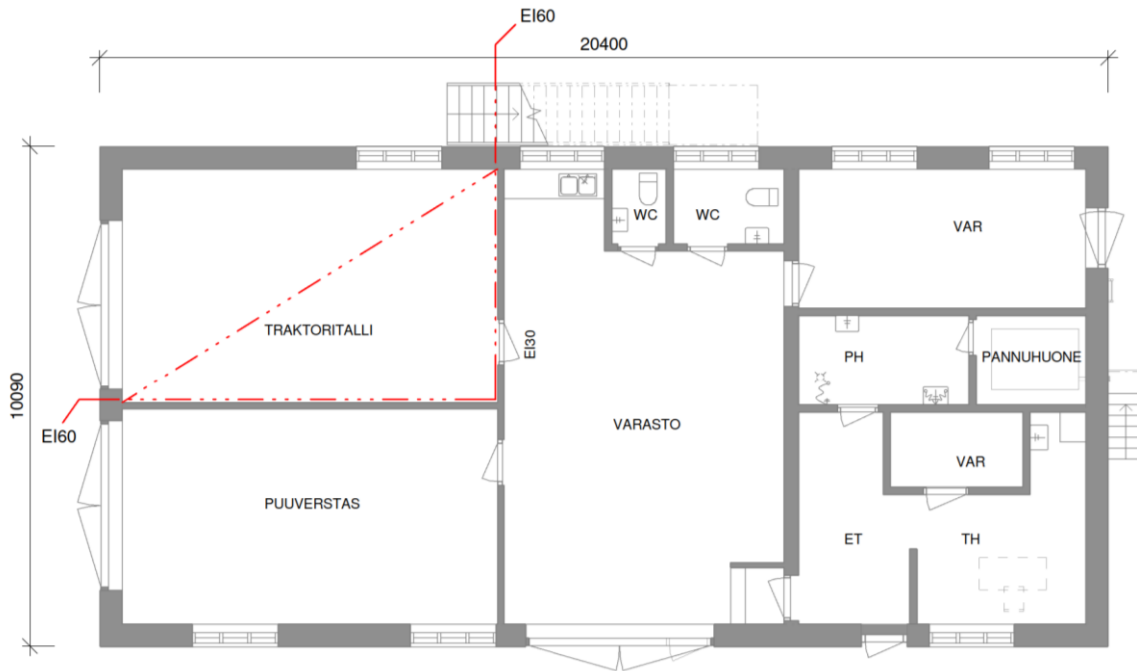

Kuva 9 Vanhan paloaseman pohjoispääty (vasemmalla) sekä pohjoispääty ja itäjulkisivu (oikealla).

Kuva 10 Rakennuksen toiseen kerrokseen pääsee länsijulkisivulla olevia portaita pitkin (vasemmalla). Yhdeksänruutuiset ikkunat ovat todennäköisesti alkuperäiset (oikealla).

3.2 Pohjaratkaisu ja sisätilat

Kuva 11 Ensimmäisen kerroksen pohjapiirustus. Kuva: Maskun kunnan rakennusvalvonta.

Ensimmäisen kerroksen keskellä on suurikokoinen varasto, jonka eteläpuolella ovat traktoritalli ja puuverstas. Varastotilan länsipäädyssä sijaitsevat WC-tilat ja pohjoispuolella pääsisäänkäynnin yhteydessä eteinen, toimistohuone, pukuhuone, lisää varastotilaa sekä pannuhuone. Rakennuksen sisätilaratkaisuihin on nähtävissä viimeisin käyttö teknisen toimen varastona.

Kuva 12 Keskellä olevan varastotilan länsiosa (vasemmalla) sekä itäpuolella oleva sisäänkäynti ja kulku toimistohuoneeseen (oikealla).

Kuva 13 Eteläpäädyssä olevat puuverstas (vasemmalla) ja traktoritalli (oikealla).

Kuva 14 Näkymä pukuhuoneen ovelta kohti eteistä (vasemmalla) ja eteisen vieressä sijaitseva toimistohuone (oikealla).

Kuva 15 Pukuhuoneesta on käynti pannuhuoneeseen (vasemmalla). Pukuhuoneen ja pannuhuoneen länsipuolella on pienempi varastotila (oikealla).

Kuva 16 Toisen kerroksen pohjapiirustus. Kuva: Maskun kunnan rakennusvalvonta.

Toinen kerros avautuu sisäänkäynnin ja eteistilojen jälkeen suurikokoiseksi kerhohuoneeksi, joka jatkuu eteläpäätyyn asti. Kerhohuoneen pitkille sivuille laskevan katon alle on tehty kaksi varastotilaa. Pohjoispäädyssä sijaitsevat keittiö ja sen yhteydessä olevat ruokapöydät sekä TV-huone. Toisen kerroksen tilat on uudistettu täysin nykyaikaisiksi, eikä niistä ole nähtävissä alkuperäistä käyttöä.

Kuva 17 Kerhohuoneen pohjoispääty (vasemmalla) ja itäpuolelle avautuvat ikkunat (oikealla). Kerhohuoneen yhteydessä on varasto- ja WC-tilat.

Kuva 18 Kahvihuoneen pöytäryhmät (vasemmalla) ja keittiötilat (oikealla).

Kuva 19 Toisessa kerroksessa olevan TV-huoneen tiloja.

Kuva 20 Kerhuhuoneeseen johtava eteinen ja tuulikaappi (vasemmalla) sekä TV-huoneen ja kahvihuoneen yhdistävä tila (oikealla).

4 Johtopäätökset

4.1 Rakennushistorialliset ja arkkitehtoniset arvot

Rakennus edustaa 1950-luvun rakentamista, mutta se on ollut alkujaan verstasrakennus, joka on muutettu paloasemaksi eikä alkujaan paloasemaksi suunniteltu. Paloasema on ulkoisilta piirteiltään suhteellisen hyvin säilynyt, ja muun muassa ikkunat ovat todennäköisesti alkuperäiset. Julkisivurappaus on niin ikään oletettavasti rakennuksen alkuperäinen julkisivumateriaali. Käyttötarkoitusten muutosten myötä rakennuksessa on jonkin verran kerroksellisuutta, mutta etenkin toisen kerroksen sisätilat ovat muuttuneet voimakkaasti alkuperäisestä.

4.2 Historialliset arvot

Vanha paloasema liittyy sodanjälkeisen hyvinvointiyhteiskunnan rakentamiseen ja julkisten palveluiden kehittymiseen, kun palotoimi siirtyi kuntien vastuulle. Rakennus on niin ikään osa Maskun pitkää palokuntahistoriaa, ja se on ollut paikallisten käytössä myös nuorisotalona.

4.3 Kaupunkikuvalliset ja maisemalliset arvot

Kohde ei sijoitu reittien solmukohtiin, ja vaikka sen torni erottuu kauemmas Paloasemantielle, ei rakennus muodosta alueella maisemallista kiintopistettä. Kohteen pihapiiri on avoin ja rakennus on nähtävissä rautatien varrelta.

Kuva 21 Vanha paloasema Paloasemantien maisemassa etelästä lähestyttäessä.

4.4 Suojelu

Vanhan paloaseman julkisivu on säilynyt alkuperäisenä ja kohteella on historiallisia arvoja. Sitä ei kuitenkaan ole alkujaan rakennettu paloasemaksi vaan muutettu vanhasta verstasrakennuksesta, mikä vaikuttaa merkittävästi rakennuksen rakennushistoriallisiin ja historiallisiin arvoihin. Rakennuksella ei ole asemakaavassa suojelutarvetta.

5 Lähteet

Historialliset ilmakuvat, Maanmittauslaitos.

Maskun Brankkari, pääpiirustukset, 31.10.2022. Maskun kunnan rakennusvalvonta.

Oja, Aulis. *Maskun historia*. Maskun kunta ja seurakunta, 1966.

Vahe, Juha. *Maskun historia II*. Maskun kunta, 1991.

Vanhat kartat -palvelu. <https://vanhatkartat.fi/>

